

5. WILLIAM SHAKESPEARE A JEHO VERŠ

Největší dramatik všech dob ve svých hrách používal často jambický pětistopý verš, takzvaný blankvers z francouzského blanc, tedy bílý neboli čistý verš. Dvouslabičná jambická stopa střídá první krátkou a druhou dlouhou slabiku, popřípadě první nepřízvučnou a druhou přízvučnou slabiku. Zapisuje se U —. Shakespeare tento druh verše s oblibou používal, protože se blížil hovorovému jazyku. Pro češtinu je ale tento druh jambického verše nepřirozený, protože začíná nepřízvučnou slabikou, po které následuje přízvučná. V češtině je tomu přirozeně naopak, přízvučná je první slabika, po níž následuje slabika nepřízvučná.

Sen noci svatojánské je nejvíce veršovaná Shakespearova hra. Přečtěte si úryvek z překladu Jiřího Joska a seznamte se s veršem blíže.

„Někdo má štěstí, druhý smolař je.
Podle všech hezká jsem jak Hermie.
Pro Demetria jsem však ošklivá,
očima jiných on se nedívá.
Jak ona jemu omámila zrak,
hledím zas já na něj jak na zázrak.
Nevábnou všednost láska promění
ve vábivé předměty zbožnění.
Ne v očích, ale v mysli láska vzniká,
a proto má slepého pomocníka.
Že neřídí se rozumem, ten kluk
si sem tam lítá, všechno je mu fuk.
Amor je dítě, co si rádo hraje,
a proto láska vždycky potrhá je.“

Zkuste v několika verších označit jambickou stopu U —. U = první „nepřízvučná“ slabika — = druhá „přízvučná“ slabika.

České překlady a film Jiřího Trnky

Sen noci svatojánské byl do češtiny poprvé přeložen Františkem Douchou v roce 1872 a naposledy Jiřím Joskem v roce 2010. Významným překladatelem her i poezie Williama Shakespeara je Martin Hilský. Mezi další významné české překlady patří práce Ericha Adolfa Saudka nebo Josefa Václav Sládka.

V roce 1959 Sen noci svatojánské natočil jako loutkový film slavný všestranný umělec Jiří Trnka.

6. DOTKNĚTE SE LÁSKY ANEB TÉMA K DISKUSI

Petr Vršek – Theseus a Oberon

„Antický Theseus miloval více žen. Dianu, Faidru a Hippolytu. Kolikrát jste se zamilovali vy?“

Renata Rychlá – Hippolyta a Titánie

„Jako královna víl Titánie se zamiluji do osla. Je podle vás láska opravdu slepá?“

Barbora Skočdopolová – Helena

„Moje postava je na začátku hry nešťastně zamilovaná. Jaký je podle vás lék na nešťastnou lásku?“

Kryštof Mende – Demetrius

„Ve Snu noci svatojánské hrají jednoho ze dvou milenců. Bohužel stejnou ženu, Helenu, milujeme dva. Jak byste takovou situaci v životě řešili?“

Jiřina Vacková – Puk a Filostrates

„Ve hře mám přinést králi elfů kouzelný květ, jehož šťáva způsobí, že ten, komu ji ve spánku nakapu na víčka, se po probuzení zamiluje do prvního tvora, kterého uvidí. Čím vás okouzila osoba, do které jste se zamilovali vy?“

Veronika Soumarová – Víla

„Jako víla královny Titánie, sloužím své paní za všech okolností, i když se zamiluje právě do osla. Už ve vás růžové brýle lásky někdy navodily podobný klam a jak jste prohlédli?“

Jan Bradáč – Lysandr

„Ve Snu noci svatojánské hrají milence, který své milé zpívá a hraje na kytaru. Ovládám však i další nástroje. Jaká je vaše nejoblíbenější písnička o lásce? Nebo jste už dokonce nějakou zamilovanou píseň či báseň někdy napsali?“

Paulína Labudová – Hermie

„Ve hře prchám kvůli své lásce z domova a vydávám se na dalekou cestu. Jaká byla vaše nezapomenutelná cesta za láskou? A opustili byste kvůli lásce domov?“

„Celý svět je jeviště a všichni lidé na něm jenom herci.“

William Shakespeare (1564 – 1616)

Pracovní list

William Shakespeare

SEN NOCI SVATOJÁNSKÉ, JAK SE NÁM ZDÁ (poněkud i jako Svátek osla)

1. LÁSKA

Sen noci svatojánské napsal William Shakespeare někdy mezi lety 1590 a 1596 na objednávku jako svatební hru. Hlavním tématem hry je láska a její proměny.

a) Spojte postavy, které ve hře nakonec utvoří manželské páry.

Theseus	Helena
Lysandr	Hippolyta
Demetrius	Titánie
Oberon	Hermie

b) Do koho se v lese zamiluje královna víl Hippolyta?

- a) do Puka
- b) do osla
- c) do Heleny

c) Sen noci Svatojánské není neznámější hrou o lásce od Williama Shakespeara. Jakou slavnou tragédií máme na mysli?

Režie M. Tichý, výprava O. Zicha, hudba D. Renč, projekce E. Bartoš, pohybová spolupráce B. Skočdopolová, dramaturgická spolupráce J. Etlík. Hrají P. Vršek, R. Rychlá, J. Bradáč, P. Labudová, K. Mende, B. Skočdopolová, J. Vacková, V. Soumarová, P. Nový, J. Večeřa, L. Loubalová, M. Bohadlo, M. Novotný. Premiéry 3. a 5. 12. 2021.

Studio Ypsilon, Spálená 16, 110 00 Praha 1, www.ypsilonka.cz, obchodni@ypsilonka.cz, tel. 224 054 333

2. SVĚT LIDÍ A MAGICKÝ SVĚT PŘÍRODY

Svatojánská noc je časem, kdy se svět lidí mísí se světem víl, elfů a přírody.

Jaká postava ve hře svými kousky propojuje svět lidský s magickým světem přírody?

.....

Znáte nějaké zvyky spojené se svatojánskou nocí?

.....

3. SVATOJÁNSKÝ VĚNEČEK

Ve hře jste viděli vílu s věnečkem na hlavě. Není to náhoda. Svatojánská noc je spojená se sběrem bylin. Byliny sbírané o svatojánské noci měly totiž zázračnou moc. Pomáhaly chránit statek a zaháněly nemoci. Sbíralo se 9 druhů bylin, které se lišily podle kraje.

Spojte názvy bylin s jejich obrázky.

Třezalka

Pelyněk černobýl

Kapradí

Mateřídouška

Devěsíl

Heřmáněk

Chrpa

Dobromysl

Rozchodník

4. DIVADLO ALŽBĚTINSKÉ DOBY

Alžběta I. byla královnou Anglie od roku 1558 do roku 1603, proto divadlu v době jejího panování říkáme alžbětinské.

a) Proč v alžbětinském divadle nehrály ženy?

a) měly vstup do divadla zakázaný

b) hrát mohla jen královna

c) herectví bylo považováno za nevhodné pro něžné pohlaví

b) Herci jakých rolí patřili mezi celebrity?

a) šašci a blázni

b) králové a královny

c) hlavní postavy jako například Hamlet

c) Vlajky nad divadlem

Jestli se bude hrát komedie, tragédie nebo historická hra, poznali lidé podle vlajky, která vlála nad divadlem.

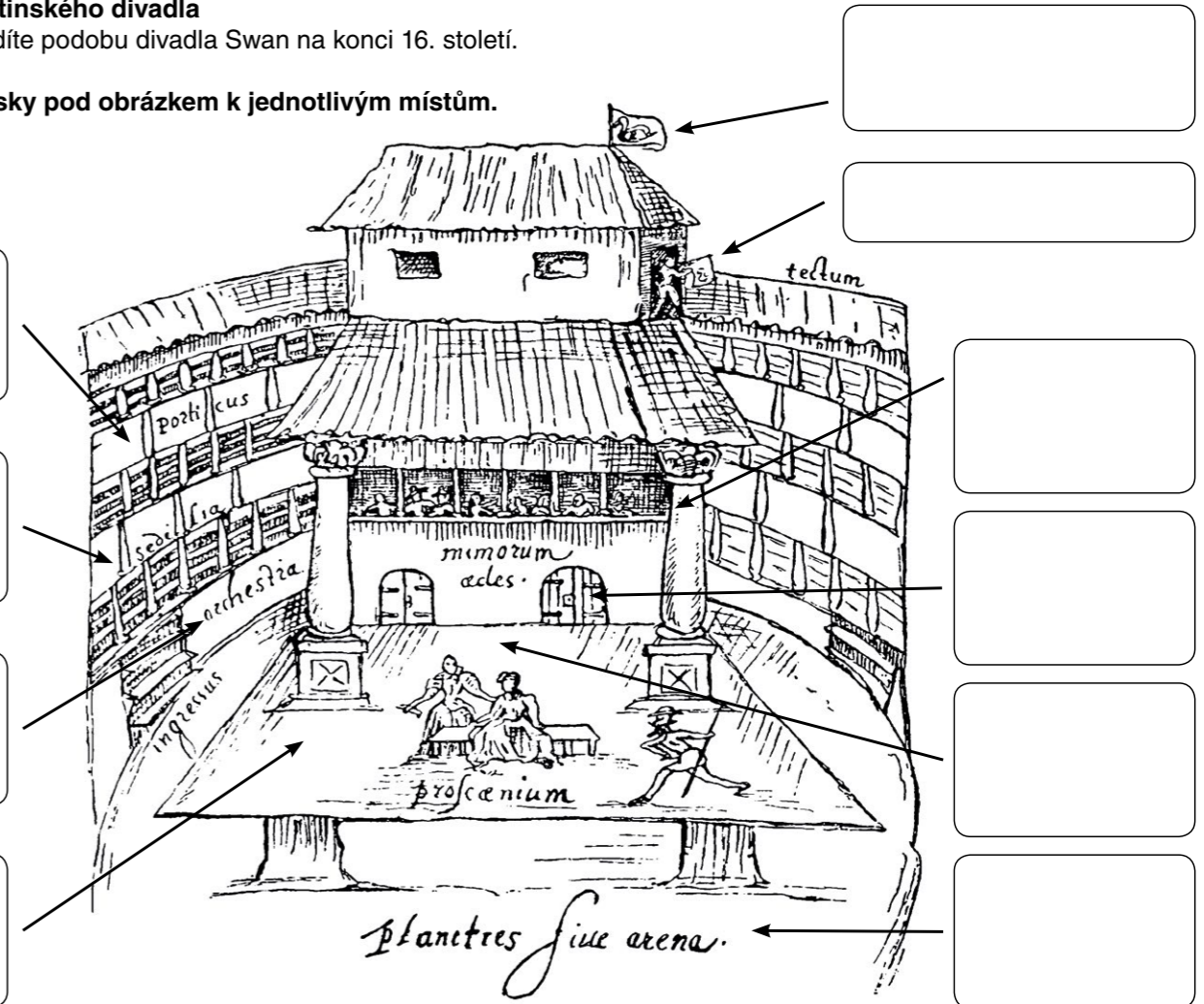
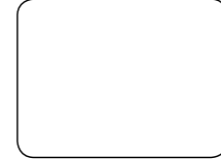
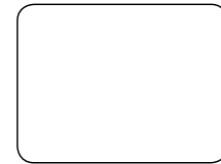
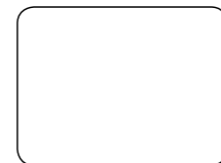
Napište k následujícím vlajkám žánr, na který vlajka diváky zvala:

d) Prostor alžbětinského divadla

Na obrázku vidíte podobu divadla Swan na konci 16. století.

Přiřaďte popisky pod obrázkem k jednotlivým místům.

Galerie, Balkon se sedadly s dražším vstupným, Trubač, Dveře pro nástupy a odchody herců, Zadní jeviště, Přední jeviště, Balkon, Místo pro hudebníky, Vlajka divadla nebo žánru, Nezasvěšené místo pro stojící diváky